

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutuksen uudistaminen

Sivistysvaliokunta 9.4.2026

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto (1/3)

- Mm. Tehy ja Suomen kätilöliitto ovat ehdottaneet, että kätilökoulutus toteutettaisiin 120 op laajuisena ylempänä ammattikorkeakoulututkintona.
- Kätilökoulutuksen toteuttaminen YAMK-tutkintona edellyttäisi sen osalta lukuisten poikkeusten säätämistä ammattikorkeakoululainsäädäntöön, liittyen muun muassa koulutukseen pääsyn edellytyksiin, koulutuksen rakenteeseen ja sen keston.
- Ylempi ammattikorkeakoulututkinto on nykyisin luonteeltaan työelämän kehittämistutkinto, mihin liittyy myös vaatimus tutkintoa edeltävästä työkokemuksesta. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tulee antaa jatko-opintovalmiudet tohtoritutkinnon suorittamisen ja näin ollen esimerkiksi TKI-työssä vaadittava osaaminen. Ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutus taas tähtäävät ammatissa vaadittavaan osaamiseen.
- Soveltuakseen kätilökoulutuksen, ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon työkokemusvaatimus tulisi joko poistaa tai alentaa, tutkintoon tulisi sisällyttää harjoittelua ja koulutusjärjestelmään tulisi luoda aiempaa laajempi ylempi ammattikorkeakoulututkinto.

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto (2/3)

- Ottaen huomioon ammattipätevyysdirektiivin tuntimäärät, kättilön ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon laajuudeksi tulisi vähintään 135 op. Koulutuspolun pituus olisi viisi vuotta ja 9 kuukautta - edellyttäen että YAMK-tutkintoa edeltävästä työkokemusvaatimuksesta luovutaan.
- Opiskelijat eivät voisi nopeuttaa koulutuspolkuaan suuntautumalla kättilökoulutukseen jo sairaanhoitajakoulutuksen aikana, koska alemmassa tutkinnossa suoritettuja opintoja ei voi hyväksilukea ylempään tutkintoon.
- Kun harjoittelu, opinnäytetyö ja menetelmäosaaminen vievät suuren osan tutkinnon opintopistemäärästä, jäisi varsinaisille kättilötyön ammatillisille opinnoille rajallinen määrä tilaa opetussuunnitelmassa.
- Ehdotuksesta seuraisi, että kyseiselle YAMK -tutkinnoille tulisi muista tutkinnoista poikkeava opintopistemäärä. Ei ole tarkoituksenmukaista luoda eri tavoin mitoitettuja opintopisteitä (1 op = 27 tuntia vs. 30 tuntia), mitä tutkinnon toteuttaminen tavoiteajaltaan 2-vuotisen koulutuksena edellyttäisi.
- Opintotukikauden enimmäismäärää (nykyisin 54 kk) tulisi nostaa, jos haluttaisiin varmistaa, että kättilöopiskelijat ovat koko koulutuspolkunsaa ajan opintotuen piirissä. Muutoksella olisi kustannusvaikutuksia.

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto (3/3)

- YAMK-tutkintomuotoisuus tuottaisi erittäin pitkät koulutuspolut, mikä veisi sekä koulutusjärjestelmän että yksilöiden resursseja ja lyhentäisi kättilöiden työuraa.
- Arene ja OKM:n valmisteluryhmän jäsenet (rehtori, koulutusalojohtajat) eivät ole pitäneet tarkoituksenmukaista toteuttaa em. koulutuksia ylempänä ammattikorkeakoulututkintona. Kätilökoulutusta ylemmäksi ammattikorkeakoulututkinnoksi on esittänyt lähinnä kätilöliitto ja kätilökoulutuksen opettajat.
- Mikäli kätilökoulutus muutettaisiin YAMK-tutkinnoksi edellyttäisi se kokonaisvaltaisen YAMK-tutkinnon peruslähtökohdan muuttamisen ja tuolloin tulisi huomioida myös kaikki muut tutkinnot ja niiden mahdolliset muutostarpeet. Selvitystarve olisi huomattava.
- Kätilökoulutuksen YAMK-tutkintomuotoisuus on aikataulullisesti mahdoton tämän HE:n yhteydessä.

Kätilökoulutuksen kesto ja houkuttelevuus

- Sosiaali- ja terveysvaliokunta on esittänyt huolensa siitä, että kätilökoulutuksen mahdollinen pidentyminen koulutusrakenteeseen tehtyjen muutosten myötä voi muuttaa odotuksia kätilön työstä ja palkkauksesta ja koulutuksen houkuttelevuutta.
- Muutoksella on tarkoitus olla myös kätilökoulutuksen houkuttelevuutta lisäävää vaikutusta.
- Lisäpätevyyden hankkivan sairaanhoitajan koulutuksen kesto lyhenee 4,5 vuodesta 1,5 vuoteen ja koulutuksen suorittamista työn ohessa sujuvoitetaan.
- Lisäksi tavoittelemalla sellaista mallia, jossa erityisesti nuorten toiselta asteelta valmistuneiden koulutuspolku muuttuisi mahdollisimman vähän, on pyritty säilyttämään koulutuksen vetovoima. Tavoitteellinen suoritus aika pitenisi 4,5 vuodesta 5 vuoteen. Käytännössä noin 4,5 vuoden koulutuspolku olisi mahdollinen riippuen opiskelijoiden tekemistä valinnoista.
- Kätilökoulutus on hyvin vetovoimainen koulutus. Vain viidennes ensisijaisista hakijoista aloittaa koulutuksessa.
- Muutoksen vaikutuksia seurataan, kuten valiokunta on toivonut.

Ensihoitajien laillistaminen

- Sosiaali- ja terveysvaliokunta on pitänyt perusteltuna, että parhaillaan käynnissä olevan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä koskevan lainsäädännön uudistuksen yhteydessä säädetään oikeudesta harjoittaa ensihoitajan ammattia laillistettuna ammattihenkilönä niin, että ensihoitajan AMK-tutkinnon tai tutkintonimikkeeseen johtaneen koulutuksen suorittanut erottuisi niistä laillistetuista sairaanhoitajista, joilla ei vastaavaa erikoispätevyyttä ole.
- Sosiaali- ja terveysvaliokunta esitti, että sivistysvaliokunta ehdottaa asiasta lausumaa.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö kannattaa esitystä. Ensihoitajakoulutus tuottaa sairaanhoitajakoulutuksesta erillisen osaamisen ja siitä myös säädettäisiin jatkossa erikseen. Ensihoitajien laillistus ensihoitajina selkeyttäisi ensihoitajien kelpoisuutta, ammattiasemaa sekä suoritettavan koulutuksen asemaa.